

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ

КАФЕДРА ТУРИЗМУ І ГОТЕЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

щодо виконання курсової роботи з дисципліни
«Економіка туристичного підприємства»
для студентів напрямку 6.140103«Туризм»

Сєверодонецьк 2015

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ

КАФЕДРА ТУРИЗМУ І ГОТЕЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА

ЕКОНОМІКА ТУРИСТИЧНОГО ПІДПРИЄМСТВА

Методичні вказівки щодо виконання курсової роботи для студентів
денної і заочної форм навчання
галузі знань 1401 «Сфера обслуговування»
для студентів напрямку 6.140103 «Туризм»

Затверджено на засіданні
кафедри туризму і готельного
господарства

(протокол № 5 від 13.01.2015 р.)

Сєверодонецьк 2015

УДК 338.486(07)

Методичні вказівки до виконання курсової роботи з дисципліни «Економіка туристичного підприємства» для студентів напряму «Туризм» / Уклад/ О.О.Зеленко. – Северодонецьк: Вид-во СНУ ім. В.Даля, 2015. – 40 с.

Методичні вказівки до курсової роботи з дисципліни «Економіка туристичного підприємства» розроблені для студентів денної та заочної форм навчання напряму підготовки 6.140103 «Туризм». Курсова робота виконується на 3 курсі у 6 семестрі. Рекомендації містять мету, задачі, чіткі вимоги щодо структури і змісту курсової роботи. У додатках наведено теми та практичні завдання, а також зразки оформлення окремих елементів пояснювальної записки.

Укладач: О. О. Зеленко, к. е. н., доц.

Відповід. за випуск Ю. Г. Данільєва, к. і. н., доц.

Рецензент Т. В. Калінеску, д.е.н., проф.

ЗМІСТ

1. МЕТА І ЗАДАЧІ КУРСОВОЇ РОБОТИ.....	4
2. ВИБІР ТЕМИ ДОСЛІДЖЕННЯ.....	5
3. ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ ДО НАПИСАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ.....	5
4. СТРУКТУРА ТА ЗМІСТ КУРСОВОЇ РОБОТИ.....	6
ДОДАТКИ.....	12
РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА.....	37

1. МЕТА І ЗАДАЧІ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Виконання курсової роботи з дисципліни «Економіка туристичного підприємства» передбачено навчальним планом спеціальності «Туризм» та є підсумком отриманих студентом теоретичних знань і закріплення практичних навичок з дисципліни. Завдяки виконанню даної курсової роботи перевіряється рівень самостійного мислення студента, його вміння по збору, аналізу та узагальненню необхідного матеріалу, практичного застосування отриманих знань у процесі вивчення дисципліни.

Цілями курсової роботи є:

- систематизація й закріплення знань економічного механізму діяльності підприємств туризму та ціноутворюючих процесів;
- розвиток умінь використання на практиці отриманих теоретичних знань;
- формування і розвиток наукового мислення;
- розвиток умінь ведення самостійного дослідження, спостереження й аналізу економічного механізму функціонування підприємств туризму і готельно-ресторанної сфери;
- відображення конкретних питань економіки і управління підприємствами туризму;
- вироблення навичок оформлення науково-дослідної роботи.

Курсова робота виконується як на основі матеріалів конкретних підприємств туризму та готельно-ресторанної сфери, так і на базі теоретичних досліджень, що дає можливість для творчого підходу студента при виконанні курсової роботи.

У процесі виконання курсової роботи студент повинен показати вміння працювати з літературними джерелами, статистичними матеріалами, опанувати прийомами підбору, систематизації та правильного використання інформаційного і статистичного матеріалу, чітко і логічно формулювати свою думку, виявити вміння вірного використання теоретичних положень

дисципліни для порівняльного аналізу, навчитися виявляти взаємозв'язок між економічними категоріями.

2. ВИБІР ТЕМИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Тему курсової роботи студент вибирає відповідно до номеру у списку в академічному журналі групи. Тематика курсової роботи представлена у додатку 1, зразок плану представлений в додатку 2. За узгодженням з викладачем студент може запропонувати свою тему курсової роботи.

3. ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ ДО НАПИСАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Першочергова вимога до курсової роботи - її науковість, що передбачає творчий підхід до вибору теми, правильне й глибоке висвітлення всіх її аспектів, осмислення результатів дослідження й уміння робити висновки та розробляти рекомендації із впровадження досліджуваної проблеми.

Науковий рівень курсової роботи визначається не обсягом, а якістю, тобто її науково-теоретичним рівнем і практичною значимістю. Студент повинен обґрунтувати положення, які він висуває й відповідними розрахунками показати їхню значимість, а також провести аналіз матеріалів і зробити необхідні висновки та рекомендації з досліджуваної проблеми.

Виклад матеріалу роботи повинен бути логічним-послідовним та очевидним. Всі розділи роботи повинні бути взаємозалежні між собою.

Курсова робота повинна відповідати таким вимогам, як грамотність викладу, культура і правильність оформлення. Робота повинна бути акуратно надрукованою (написаною), мати якісну графіку таблиць, малюнків, схем; не припустимі стилістичні й орфографічні помилки.

Обсяг курсової роботи не менше 35 друкованих аркушів формату А-4, полуторний інтервал, шрифт № 14 Times New Roman, 1,5 міжрядковий

інтервал. Новий розділ починається з нової сторінки. Новий підрозділ починається на тій самій сторінці де завершено попередній. Абзацний отступ 1 см. Вступ і висновки в сумі не повинні перевищувати чотирьох друкованих аркушів.

Варіант курсової роботи обирається згідно номеру студента у академічному журналі групи.

4. СТРУКТУРА ТА ЗМІСТ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Курсова робота повинна містити:

- титульний аркуш; (додаток 3)
- завдання на курсову роботу (додаток 4);
- реферат (додаток 5);
- зміст;
- вступ;
- основний текст роботи;
- висновок;
- список використаних джерел;
- додатки (якщо є потреба).

Реферат. Містить коротку характеристику курсової роботи, достатню для відбиття її основного змісту. Схема реферату:

- відомості про обсяг роботи (кількість сторінок, малюнків, схем, таблиць);
- перелік ключових слів (до 10 слів);
- текст реферату (анотація 3-4 речення).

Обсяг реферату - одна сторінка. Приклад реферату наведено у додатку 4.

Зміст. Включає найменування і номери початкових сторінок всіх розділів і підрозділів роботи (вступ, розділи, підрозділи, висновок, список літератури, додатки).

Зміст рекомендується скласти до того, як студент розпочне виконання курсової роботи.

Зміст курсової роботи визначається особливостями теми і узагальненими вимогами до змісту її складових елементів.

Узагальнені вимоги до змісту курсової роботи.

Вступ. У вступі треба обґрунтувати актуальність, теми, освітити ступінь її розробленості на сучасному етапі в теорії та на практиці, перспективність теми, сформулювати мету роботи та завдання її вирішення, об'єкт і предмет дослідження, розкрити значущість даної теми для підприємства та значущість отриманих результатів.

Вступ розкриває сутність проблеми дослідження, підстави та вихідні дані для розробки теми, обґрунтування необхідності дослідження.

У вступі відображають:

- **актуальність теми** /подається коротка характеристика стану проблеми, що досліджується, обґрунтовується доцільність розробки теми для розвитку туристичної індустрії (готельно-ресторанної сфери) в цілому або окремої її складової; як правило, наводять перелік провідних вітчизняних та закордонних учених, що вивчають проблему/;
- **мету і задачі роботи** /пов'язана з об'єктом і предметом дослідження, а також з його кінцевим результатом і шляхами дослідження, вона в основному співпадає з формулюванням теми; розв'язання задач дозволяє досліднику досягти мети/;
- **об'єкт дослідження** /надається коротка характеристика підприємства туристичної сфери (регіону, готельно-ресторанної сфери), туристичний ринок України або окрема його складова.
- **предмет** /визначається той аспект управління, який підлягає дослідженню в межах визначеного об'єкту. Предметом дослідження за спеціальністю "Туризм" може бути:
  - ✓ - система управління підприємством або його окремим структурним підрозділом;

- ✓ - система управління туризмом в Україні або в певному регіоні, місті;
  - ✓ - одна з функцій управління підприємством;
  - ✓ одне з функціональних завдань системи управління (інформаційне забезпечення, розробка стратегій розвитку, маркетинг, інноваційно-інвестиційна діяльність, бізнес – планування).
- **методи дослідження** /подають перелік методів наукових досліджень, які були використані в роботі/;
  - **структура роботи** /наводять загальний обсяг роботи, структуру, кількість таблиць, рисунків та додатків/.

Рекомендований обсяг вступу 2-4 сторінки.

Основна частина. Основна частина курсової роботи складається з розділів та підрозділів. Кожний розділ починають з нової сторінки.

Рекомендується основну частину курсової роботи поділити на два розділи: теоретико-методологічний та аналітичний.

У **першому розділі** слід викласти сутність проблеми, яка досліджується, розглянути еволюцію підходів до її вирішення, рівень розробки на сучасному етапі. Необхідно здійснити аналіз та узагальнення концепцій і наукових підходів, які існують у фаховій літературі, визначити дискусійні аспекти та невирішені питання. Доцільно також адаптувати методичні підходи щодо вирішення проблеми до потреб галузі.

Перший розділ є основою для розробки прикладних аспектів теми, яка обрана.

У цьому розділі подається оцінка діючих законів, постанов, указів та інших офіційно-розпорядчих документів, нормативної та довідкової бази за досліджуваною проблемою. Розкривається власне розуміння цієї бази, обґрунтовуються необхідність, доцільність окремих документів.

В цілому *теоретичний розділ повинен містити* теоретичне обґрунтування, суть, значення, класифікаційні характеристики, історію і

сучасні тенденції предмета дослідження. Теоретичне обґрунтування має визначити роль і місце досліджуваних явищ та процесів у діяльності підприємства. В ньому повинні бути певні елементи, обґрунтування власної позиції щодо досліджуваної проблеми, що дає змогу перейти в наступному розділі до конкретного аналітичного дослідження.

Матеріал першого розділу необхідно викласти в проблемному плані, тобто робота не повинна зводитися до переписування відомих істин з літератури. Студент повинен обміркувати проблему, проаналізувати та узагальнити її висвітлення у літературі, показати своє відношення до позитивних і негативних сторін питання, при цьому доцільно ілюструвати текст графічними матеріалами і схемами, графіками, діаграмами тощо. Можливе використання цитат із фахових, але на них повинні бути зноски. Джерел. Обсяг першого розділу 15 сторінок.

Другий (аналітичний) розділ обсягом 15-20 сторінок виконується на практичних матеріалах віртуального підприємства.

У першому параграфі другого розділу необхідно провести аналіз діяльності туристичного підприємства на основі запропонованого балансу та звіту про фінансові результати (додаток 6). На основі представлених даних необхідно:

- 1) провести аналіз структури і динаміки показників підприємства
- 2) здійснити аналіз фінансових коефіцієнтів:

- показники майнового стану (дати оцінку динаміки та структури активів і тому числі чистих активів підприємства);

- показники ліквідності та платоспроможності (коефіцієнт абсолютної ліквідності, коефіцієнт термінової ліквідності, коефіцієнт поточної ліквідності, коефіцієнт співвідношення дебіторської до кредиторської заборгованості, частка оборотних коштів у активах підприємства);

- показники фінансової стійкості (коефіцієнт капіталізації, коефіцієнт забезпеченості власними обіговими коштами, коефіцієнт фінансової незалежності, коефіцієнт фінансової стійкості);

- показники ділової активності (коефіцієнт оборотності активів, коефіцієнт фондівдачі, коефіцієнт оборотності обігових активів, коефіцієнти оборотності дебіторської та кредиторської заборгованості, коефіцієнт оборотності власного капіталу, термін обороту активів, термін обороту обігових активів, період обороту власного капіталу)

- показники ефективності діяльності (рентабельність виробництва, рентабельність капіталу, рентабельність власного капіталу, рентабельність виручки, рентабельність не обігових активів.

3) за результатами проведеного аналізу фінансових коефіцієнтів туристичного підприємства зробити загальні висновки та запропонувати напрями вдосконалення фінансово-економічної діяльності підприємства.

У другому параграфі другого розділу пропонується аналітично-розрахункове завдання за темою дослідження (додаток 7), за результатами якого необхідно зробити відповідні висновки та надати релевантні рекомендації.

Висновок. Завершальний етап курсової роботи - висновок, у якому в стислій формі викладаються основні висновки, рекомендації та пропозиції наукового і практичного характеру. Висновки повинні бути конкретними та супроводжуватися оцінкою господарською або соціальною значимістю (ефективністю) підсумків роботи.

Список використаних джерел. Бібліографічний список використаної літератури складається тільки з тих джерел, які були використані в роботі та на них є посилання по тексту (не менш 30 джерел). Посилання по тексту на використане джерело наводиться у квадратних дужках з номером джерела у списку літератури та з номером сторінки на якій розміщено відповідну використану інформацію (наприклад: [6, с. 18]).

Список використаної літератури рекомендується розміщати в порядку звертання до джерел по тексту або за абеткою.

Приклад оформлення бібліографічного опису наведено у додатку 8.

Додатки. Допоміжні або додаткові матеріали, обсягом більше однієї сторінки, доцільніше винести в додатки. Це можуть бути схеми, таблиці, графіки, копії дійсних документів, опис алгоритмів рішення задачі, виписки зі звітних матеріалів і т.д.

Графічний матеріал. Приклад оформлення графічного матеріалу наведено у Додатку 9. Нумерація таблиць та рисунків наскрізна у розділах (наприклад: 1.1, 1.2, 1.3....2.1, 2.2, 2.3...). Текст у таблиці має бути 12 пт, Times New Roman, одинарний міжрядковий інтервал.

ДОДАТКИ

Вибір тематики курсових робіт

<i>Номер варіанту теми</i>	<i>Номер у списку в академічному журналі</i>	<i>Тема курсової роботи</i>
<i>1</i>	<i>1, 11</i>	Керування оборотними активами туристичного підприємства
<i>2</i>	<i>2, 12</i>	Методичні особливості калькуляції собівартості послуг туристичного підприємства
<i>3</i>	<i>3, 13</i>	Структура ціни на послуги туристичного попиту
<i>4</i>	<i>4, 14</i>	Планування обсягів реалізації туристичних послуг
<i>5</i>	<i>5, 15</i>	Оподатковування діяльності туристичних підприємств
<i>6</i>	<i>6, 16</i>	Вартісна оцінка основних фондів туристичного підприємства
<i>7</i>	<i>7, 17</i>	Фактори підвищення ефективності використання трудових ресурсів туристичного підприємства
<i>8</i>	<i>8, 18</i>	Аналіз структури основних й оборотних коштів туристичного підприємства й джерел їхнього фінансування
<i>9</i>	<i>9, 19</i>	Методи визначення ефективності використання фінансових ресурсів і фінансового стану туристичного підприємства
<i>10</i>	<i>10, 20</i>	Види прибутку й показники рентабельності господарської діяльності туристичного підприємства, методика їхнього аналізу й планування

Зразковий план курсової роботи

Тема: *«Особливості функціонування туристичного підприємства в сучасних умовах».*

Зміст

ВСТУП

Розділ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ТУРИСТИЧНОГО (ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОГО) ПІДПРИЄМСТВА

- 1.1. Особливості діяльності туристичного підприємства.
- 1.2. Види послуг, надавані туристичним підприємством, їхня характеристика.
- 1.3. Фактори, що впливають на ефективність роботи туристичного підприємства.

Розділ 2. ДОСЛІДЖЕННЯ ЕКОНОМІЧНОГО МЕХАНІЗМУ ФУНКЦІОНУВАННЯ ТУРИСТИЧНОГО ПІДПРИЄМСТВА.

- 2.1. Основні показники економічної діяльності туристичного підприємства.
- 2.2. Аналіз організації роботи туристичного підприємства.

ВИСНОВКИ.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ.

Приклад титульного аркуша курсової роботи

Міністерство освіти і науки України

Східноукраїнський національний університет

імені Володимира Даля

Інститут економіки і управління

Кафедра туризму і готельного господарства

КУРСОВА РОБОТА

з дисципліни «Економіка туристичного підприємства»

на тему « _____
_____»

Студент групи _____ (Ф.И.О. і підпис)

Викладач _____ (Ф.И.О.)

Зразок завдання та календарного плану на курсову роботу

СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ

Інститут економіки і управління

Кафедра туризму і готельного господарства

ЗАВДАННЯ

На курсову роботу з дисципліни «Економіка туристичного підприємства»

студента спеціальності _____

групи _____

Ф.І.О. _____

Тема: _____

_____

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ п/п	Назва етапів курсової роботи	Строк виконання етапу
1	Робота з літературними джерелами	01.03.
2	Підготовка вступу й першого розділу	15.03
3	Підготовка другого розділу	15.04
4	Підготовка висновку і оформлення	30.04
5	Захист курсової роботи	15.05

Дата видачі завдання _____ 20__ р.

Строк закінчення _____ 20__ р.

Керівник курсової роботи _____ (підпис)

Студент _____ (підпис)

Приклад складання реферату

Реферат

Текст: 38с., 2 мал., 3 таблиці, 2 додатка, 23 джерела.

Ключові слова: туристичне підприємство, туристична послуга, ефективність, прибуток, рентабельність, фактори, ціна, витрати.

Розглянуто основні напрямки й особливості виробничо-господарської діяльності туристичного підприємства. Проаналізовано фактори, що впливають на ціноутворення. Визначено економічну ефективність роботи туристичного підприємства. Запропоновані заходи щодо підвищення ефективності діяльності туристичного підприємства.

Додаток 6

Бухгалтерський баланс

на 20 р., тис. грн.

Варіант Назва показника	1		2		3		4		5		6		7		8		9		10	
	На __р.	На 31.14 __р.	На __р.	На 31.14 __р.	На __р.	На 31.14 __р.	На __р.	На 31.14 __р.	На __р.	На 31.14 __р.	На __р.	На 31.14 __р.	На __р.	На 31.14 __р.	На __р.	На 31.14 __р.	На __р.	На 31.14 __р.	На __р.	На 31.14 __р.
Активи																				
I. Необоротні активи																				
Нематеріальні активи	30	31	17	19	7	5	9	12	7	10	16	30	27	34	33	28	51	58	11	22
Основні засоби	440	460	346	381	456	487	342	347	386	491	298	341	467	511	781	790	962	880	523	512
Довгострокові фінансові інвестиції	72	50	33	28	12	17	3	5	10	5	35	36	16	14	50	38	38	56	5	1
Відстрочені податкові активи			1				2				1	3		1	4	4			1	
Інші необоротні активи																				
Усього за розділом I	542	541	397	428	477	512	356	364	403	506	350	410	510	560	868	860	1051	994	540	535
II. Оборотні активи																				
Запаси	143	195	125	174	113	121	98	76	132	143	201	179	307	310	423	671	543	531	476	489
Дебіторська заборгованість	143	142	46	40	99	78	121	133	49	38	151	168	128	99	326	352	369	390	430	405
Поточні фінансові інвестиції	8	4	10	9	22	34	12	3	6	9	8	8	31	37	42	23	45	56	21	17
Грошові кошти та їх еквіваленти	12	16	8	22	2	4	3	8	9	12	7	30	17	21	31	36	26	41	16	9
Інші оборотні активи	2	2	1	1	2	4	5	1	9	9	7	5	3	12	15	17	22	24	4	3
Усього за розділом II	308	359	190	246	238	241	239	221	205	211	374	390	486	479	837	1099	1005	1042	947	923
III. Витрати майбутніх періодів	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
БАЛАНС	850	900	587	674	715	753	595	585	608	717	724	800	996	1039	1705	1959	2056	2036	1487	1458

Варіант	1		2		3		4		5		6		7		8		9		10	
Назва показника	На __р.	На 31.14 р.	На __р.	На 31.14 р.	На __р.	На 31.14 р.	На __р.	На 31.14 р.	На __р.	На 31.14 р.	На __р.	На 31.14 р.	На __р.	На 31.14 р.	На __р.	На 31.14 р.	На __р.	На 31.14 р.	На __р.	На 31.14 р.
Пасиви																				
I. Власний капітал																				
Уставний капітал	550	550	441	423	312	312	245	257	411	476	348	400	643	647	1165	1165	1014	1059	988	1007
Додатковий капітал	30	30	13	14	24	24	16	10	15	16	24	27	17	15	46	51	55	50	24	18
Резервний капітал	5	10	3	6	5	3	6	9	12	12	15	11	8	7	31	29	35	36	12	7
Нерозподілений прибуток																				
Усього за розділом I	585	590	457	443	341	339	267	276	438	504	387	438	668	669	1242	1245	1104	1145	1024	1032
II. Забезпечення наступних витрат і платежів																				
Забезпечення виплат персоналу																				
Інші забезпечення																				
Цільове фінансування																				
Усього за розділом II	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
III. Довгострокові зобов'язання																				
Довгострокові кредити банків	90	120	21	31	67	75	23	21	5	5	78	98	201	203	245	456	421	512	354	345
Інші довгострокові зобов'язання	3	5			1			2		3	3		1	1	3	2		1	4	2
Усього за розділом III	93	125	21	31	68	75	23	23	5	8	81	98	202	204	248	458	421	513	358	347
IV. Поточні зобов'язання																				
Поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями	87	95	54	73	192	190	95	110	57	78	158	189	32	70	3	53	113	64	46	54
Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	77	83	50	123	108	146	205	171	104	126	88	65	89	88	198	189	408	301	55	23
Інші поточні зобов'язання	4	3	3	3	5	3	1	1	2		5	6	4	5	10	9	6	6	3	1
Усього за розділом IV.	168	181	107	199	305	339	301	282	163	204	251	260	125	163	211	251	527	371	104	78
V. Доходи майбутніх періодів	4	4	2	1	1		4	4	2	1	5	4	1	3	4	5	4	7	1	1
БАЛАНС	850	900	587	674	715	753	595	585	608	717	724	800	996	1039	1705	1959	2056	2036	1487	1458

Звіт про фінансові результати

за 20 р., тис. грн..

Варіант	1		2		3		4		5		6		7		8		9		10	
Стаття	За р.	За р.	За р.	За р.	За р.	За р.	За р.	За р.	За р.	За р.	За р.	За р.	За р.	За р.	За р.	За р.	За р.	За р.	За р.	За р.
Дохід (виручка) від реалізації (товарів, робіт, послуг)	480	520	210	230	189	208	157	169	198	196	308	318	378	405	579	704	701	789	561	552
ПДВ	80,0	86,7	35,0	38,3	31,5	34,7	26,2	28,2	33,0	32,7	51,3	53,0	63,0	67,5	96,5	117,3	116,8	131,5	93,5	92,0
Чистий дохід	400,0	433,3	175,0	191,7	157,5	173,3	130,8	140,8	165,0	163,3	256,7	265,0	315,0	337,5	482,5	586,7	584,2	657,5	467,5	460,0
Собівартість	275,0	280,0	103,0	71,0	110,0	120,0	95,0	100,0	135,0	87,0	163,0	179,0	220,0	285,0	350,0	368,0	403,0	487,0	357,0	408,0
Валовий прибуток	125,0	153,3	72,0	120,7	47,5	53,3	35,8	40,8	30,0	76,3	93,7	86,0	95,0	52,5	132,5	218,7	181,2	170,5	110,5	52,0
Витрати на збут	38,0	38,0	17,0	17,0	14,0	13,0	11,0	12,0	13,0	13,0	20,0	23,0	30,0	34,0	35,0	36,0	50,0	49,0	46,0	47,0
Адміністративні витрати	23,0	23,0	10,0	10,0	8,0	8,0	7,0	7,0	8,0	8,0	12,0	14,0	18,0	21,0	21,0	22,0	30,0	29,0	27,0	28,0
Фінансові результати від операційної діяльності	45,0	79,0	9,0	32,0	32,0	58,0	27,0	36,0	53,0	48,0	73,0	52,0	29,0	7,0	175,0	288,0	118,0	224,0	31,0	9,0
Доход від участі в капіталі	12,0	8,0	6,0	6,0	5,0	8,0	2,0	1,0	2,0	2,0	6,0	7,0	7,0	8,0	14,0	9,0	12,0	17,0	4,0	3,0
Втрати від участі в капіталі	28,0	34,0	12,0	18,0	41,0	43,0	22,0	23,0	11,0	15,0	37,0	44,0	37,0	43,0	41,0	80,0	88,0	92,0	61,0	60,0
Фінансові результати від звичайної діяльності до оподаткування:	29,0	53,0	3,0	20,0	-4,0	23,0	7,0	14,0	44,0	35,0	42,0	15,0	-1,0	-28,0	148,0	217,0	42,0	149,0	-26,0	-48,0
Податок на прибуток	7,3	13,3	0,8	5,0	0,0	5,8	1,8	3,5	11,0	8,8	10,5	3,8	0,0	0,0	37,0	54,3	10,5	37,3	0,0	0,0
Чистий прибуток	21,8	39,8	2,3	15,0	-4,0	17,3	5,3	10,5	33,0	26,3	31,5	11,3	-1,0	-28,0	111,0	162,8	31,5	111,8	-26,0	-48,0

Варіанти тем курсової роботи

1. Керування оборотними активами туристичного підприємства.

Вихідні дані для розрахункової частини:

На основі представлених даних проаналізувати динаміку та розрахувати показники ефективності управління обіговими активами підприємства.

Баланс туристичної фірми (на кінець року)

Актив	Код	2013	2013	2014
1	2	3	4	
I. Необоротні активи				
Нематеріальні активи:				
– залишкова вартість	10	2	72,8	72,8
– первісна вартість	11	11,3	82,6	82,6
– знос	12	9,3	9,8	9,8
Основні засоби:				
– залишкова вартість	30	13173,5	18168,5	11057,4
– первісна вартість	31	18178,1	24709,6	15162
– знос	32	5004,6	6541,1	4104,6
Довгострокові фінансові інвестиції:				
- які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	40	0	0	
- інші фінансові інвестиції	45	0	0	
Довгострокова дебіторська заборгованість	50	0	0	
Відстрочені податкові активи	60	0	18,9	18,9
Інші необоротні активи	70	0	0	
Усього за розділом I	80	15315,5	21663,5	14853
II. Оборотні активи				
Запаси:				
- виробничі запаси	100	1648,9	4152,4	3713,8
- готова продукція	130	761,8	762,9	627,2
- товари	140	65,4	486,9	385,4
Векселі одержані	150	475,9	475,9	475,9
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги:				
– чиста реалізаційна вартість	160	2201	1540,5	1191,5
– первісна вартість	161	2201	1540,5	1191,5
– резерв сумнівних боргів	162	()	()	()
Дебіторська заборгованість за розрахунками:				
- з бюджетом	170	179,2	0,2	0,5
- за виданими авансами	180	2394,9	0	0
- з нарахованих доходів	190	7,2	7,2	7,2
- із внутрішніх розрахунків	200	0	0	
Інша поточна дебіторська заборгованість	210	4661,6	3236,6	3402,4
Поточні фінансові інвестиції	220	2,5	0	0
Грошові кошти та їх еквіваленти:				
- в національній валюті	230	387,5	1420,6	8523,5
- в іноземній валюті	240	268,9	53,5	0,1
Інші оборотні активи	250	0	1640,6	1236,2
Усього за розділом II	260	14093,3	14525,6	19967,4
III. Витрати майбутніх періодів	270	5,9	57,3	121,4
Баланс	280	29414,7	36246,4	34941,8

Пасив	Код	2012	2013	2014
I. Власний капітал				
Статутний капітал	300	12	12	12
Пайовий капітал	310	0	0	
Додатковий капітал	320	0	0	
Інший додатковий капітал	330	6700,9	6701,1	6699,9
Резервний капітал	340	92,8	92,8	92,8
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	350	179,1	1178,4	1282,3
Неоплачений капітал	360	()	()	()
Вилучений капітал	370	-0,2	-0,2	-0,2
Усього за розділом I	380	6984,6	7984,1	8086,8
II. Забезпечення наступних витрат і платежів				
Забезпечення виплат персоналу	400	0		
Інші забезпечення	410	0		
Цільове фінансування	420	0		
Усього за розділом II	430	0		
III. Довгострокові зобов'язання				
Довгострокові кредити банків	440	9162,2	14643,1	
Інші довгострокові фінансові зобов'язання	450	0	0	10819,6
Відстрочені податкові зобов'язання	460	171,2	399,1	399,1
Інші довгострокові зобов'язання	470	0	0	0
Усього за розділом III	480	9333,4	15042,2	11218,7
IV. Поточні зобов'язання				
Короткострокові кредити банків	500	0	0	
Поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями	510	0	0	
Векселі видані	520	118	118	118
Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	530	9510,9	4 584,70	10 849,60
Поточні зобов'язання за розрахунками:				
- з одержаних авансів	540	88,5	39	39
- з бюджетом	550	319,7	1644,6	1060,3
- з позабюджетних платежів	560	199,8	0	0
- зі страхування	570	59,7	83,5	83,6
- з оплати праці	580	144,9	193,7	202,2
- з учасниками	590	52,9	52,9	52,8
- із внутрішніх розрахунків	600	0	0	0
Інші поточні зобов'язання	610	2602,3	6503,7	3230,8
Усього за розділом IV	620	13096,7	13 220,10	15 636,30
V. Доходи майбутніх періодів	630	0	0	0
Баланс	640	29414,7	36 246,40	34 41,80

5. Методичні особливості калькуляції собівартості послуг туристичного підприємства.

Вихідні дані для розрахункової частини:

На основі наявних даних туристичної фірми виконати групування витрат по елементах та визначити собівартість туристичного продукту:

Стаття витрат	Сума, тис. грн.
Покупні матеріали, що використовуються у процесі виробництва тур продукту або ті що витрачаються на інші виробничі та господарські потреби (придбання спец бланків і документів: турпутівки, тур ваучерів і т.п.)	200 000
Витрати на утримання ремонт та експлуатацію обладнання, будівель, споруд, спеціальних транспортних засобів, що обслуговують туристів, та інших основних засобів та МШП (малоцінні швидкозношувальні предмети)	80 000
Витрати на придбання прав на послуги сторонніх організацій, що використовуються при виробництві туристичного продукту	560 000
Витрати підрозділів туристичної організації, що приймають участь у виробництві туристичного продукту	75 000
Витрати пов'язані з діяльністю виробничого персоналу: основна заробітна плата та премія за виробничі результати	150 000
Відрахування на соціальні потреби (необхідно визначити ЄСВ)	
Сума нарахованої амортизації	180 000
Оплата путівок на відпочинок, інші пільги соціального характеру робітникам	60 000
Витрати, пов'язані з освоєнням нових турів	95 000
Витрати послуг зв'язку, у тому числі телефонної, мобільної, тощо	25 000
Витрати на придбання спеціальних бланків (ваучерів, путівок, тощо)	18 000
Витрати на оплату інформаційних, консультаційних та аудиторських послуг, пов'язаних з діяльністю туристичної фірми	23 000
Представницькі витрати (по нормам)	120 000
Витрати на відрядження, усього	190 000
У тому числі за встановленими нормами	135 000
Податки, збори, платежі та інші обов'язкові відрахування, які відповідно до порядку, встановленого законодавством, підлягають віднесенню на собівартість	165 000
Витрати на збут	95 000
Виплати робітникам, що вивільняються з туристичної організації у зв'язку з реорганізацією, скороченням кількості робітників та штату	115 000
Виплата відсотків по кредитах банку	72 00

6. Структура ціни на послуги туристичного попиту.

Вихідні дані для розрахункової частини:

Туристична фірма підписала вигідний контракт з болгарськими партнерами на обслуговування дитячих груп строком на 2 тижні на літній період. Вартість обслуговування в Болгарії однієї людини (проживання, харчування, екскурсійна програма) – 195 дол. США.

За умови наявності у групі 40 осіб болгарська сторона приймає на безкоштовне обслуговування двох керівників, але необхідна кількість викладачів-вихователів на таку групу складає 3 особи.

Розрахувати вартість однієї путівки перебування в Болгарії за умови що:

Стаття витрат	Сума, дол. США
Оренда автобуса	3500
Страховка на одну особу	5
Витрати на відрядження для водія	160
Сплата проїзду по автобану та платні стоянки	100
Митні витрати	150
Витрати на оформлення документів для виїзду за кордон	100
Витрати на відрядження викладача-вихователя	50
Заробітна плата викладача-вихователя	50
Інші витрати на одну особу	5
Рентабельність туру, %	10

7. Планування обсягів реалізації туристичних послуг.

Вихідні дані для розрахункової частини:

Визначити обсяг продажів тур послуг туроператора «Схід-трєвел» на плановий рік, виходячи з наступної наявної інформації:

- 1) Обсяг реалізації у звітному році – 850 тис. грн.
- 2) Частка тур пакетів тура до Криму – 80% від обсягу реалізації усіх власних тур пакетів.
- 3) У плановому році буде збільшено обсяг реалізації за власними тур пакетами до Криму за рахунок:
  - Розширення ринку збуту на 4 %,
  - Збільшення додаткових послуг у тур пакеті на кожного туриста на 2%,
  - Збільшення вартості турпакета на 7%,
  - Обсягу реалізації інших тур послуг власного виробництва туроператора складає – 30 тис. грн.
- 4) Обсяг реалізації тур послуг за агентськими угодами збільшиться за рахунок:
  - Розширення ринку збуту на 4%;
  - Збільшення цін за агентськими послугами на 10%.

5. Оподаткування діяльності туристичних підприємств.

Вихідні дані для розрахункової частини:

Використовуючи наявні дані визначити суми всіх податкових відрахувань та розмір чистого прибутку туристичного підприємства:

Доход від реалізації турів і окремих видів тур послуг – 2650 тис. грн..

Доход від продажу авіаквитків – 200 тис. грн..

Доход від надання екскурсійних послуг – 400 грн.

Дивіденди по цінних паперах що належать тур фірмі – 120 тис. грн.

Витрати на придбання цінних паперів – 250 тис. грн.

Сума відсотків за депозитний рахунок – 50 тис. грн.

Загальні поточні витрати тур фірми – 2100 тис. грн.

Обов'язкові платежі з прибутку – 350 тис. грн..

6. Вартісна оцінка основних фондів туристичного підприємства.

Вихідні дані для розрахункової частини:

Проаналізувати стан основних фондів туристичної фірми протягом 2013 р., зробити відповідні висновки та рекомендації.

Показники	На 01.01.2014 поточного року	Введені з 1 червні	Виведені в березні
Будівлі	24500	-	1240
Споруди	12300	3120	4740
Передавальні пристрої	-	5410	-
Обладнання	9800	1355	960
Транспортне обладнання	7200	-	2890
Автомобільний транспорт	-	5400	-
Електромеханічні прилади	3120	1160	540
Комп'ютерні засоби	2340	1030	980
Інвентар	1230	345	120

7. Фактори підвищення ефективності використання трудових ресурсів туристичного підприємства.

Вихідні дані для розрахункової частини:

На основі наявної інформації необхідно:

- Визначити коефіцієнт обертання робітників за чотири квартали минулого року: по прийнятих робітниках, по вибулих робітниках, співставити співвідношення прийнятих та вибулих робітників;
- Визначити на початок та на кінець року коефіцієнт забезпеченості кадрами та поточну додаткову потребу в них;
- Уточнити коефіцієнт плинності кадрів;
- Розрахувати середній рівень оплат праці за кожний квартал.
- Проаналізувати отримані результати та сформулювати висновки з відповідними рекомендаціями

Показник	Квартал			
	I	II	III	IV
Фонд заробітної плати, тис. грн	1982	2654	3086	3471
Кількість робітників за штатним розкладом, осіб	235	235	235	235
Середньооблікова чисельність, осіб	195	211	217	223
Чисельність робітників, яка приймається для вирахування середньої заробітної плати, осіб	189	202	211	216
Кількість прийнятих, осіб	45	56	61	52
Кількість вибулих, осіб, у т.ч.:	38	45	58	47
- за власним бажанням	30	32	47	38
- звільнені за порушення трудової дисципліни	8	13	11	9

8. Аналіз структури основних й оборотних коштів туристичного підприємства й джерел їхнього фінансування

Вихідні дані для розрахункової частини:

На основі представлених даних проаналізувати динаміку структури основних та оборотних коштів.

Баланс туристичної фірми (на кінець року)

Актив	Код	2012	2013	2014
1	2	3	4	
I. Необоротні активи				
Нематеріальні активи:				
– залишкова вартість	10	2	72,8	72,8
– первісна вартість	11	11,3	82,6	82,6
– знос	12	9,3	9,8	9,8
Основні засоби:				
– залишкова вартість	30	13173,5	18168,5	11057,4
– первісна вартість	31	18178,1	24709,6	15162
– знос	32	5004,6	6541,1	4104,6
Довгострокові фінансові інвестиції:				
- які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	40	0	0	
- інші фінансові інвестиції	45	0	0	
Довгострокова дебіторська заборгованість	50	0	0	
Відстрочені податкові активи	60	0	18,9	18,9
Інші необоротні активи	70	0	0	
Усього за розділом I	80	15315,5	21663,5	14853
II. Оборотні активи				
Запаси:				
- виробничі запаси	100	1648,9	4152,4	3713,8
- готова продукція	130	761,8	762,9	627,2
- товари	140	65,4	486,9	385,4
Векселі одержані	150	475,9	475,9	475,9
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги:				
– чиста реалізаційна вартість	160	2201	1540,5	1191,5
– первісна вартість	161	2201	1540,5	1191,5
– резерв сумнівних боргів	162	()	()	()
Дебіторська заборгованість за розрахунками:				
- з бюджетом	170	179,2	0,2	0,5
- за виданими авансами	180	2394,9	0	0
- з нарахованих доходів	190	7,2	7,2	7,2
- із внутрішніх розрахунків	200	0	0	
Інша поточна дебіторська заборгованість	210	4661,6	3236,6	3402,4
Поточні фінансові інвестиції	220	2,5	0	0
Грошові кошти та їх еквіваленти:				
- в національній валюті	230	387,5	1420,6	8523,5
- в іноземній валюті	240	268,9	53,5	0,1
Інші оборотні активи	250	0	1640,6	1236,2
Усього за розділом II	260	14093,3	14525,6	19967,4
III. Витрати майбутніх періодів	270	5,9	57,3	121,4
Баланс	280	29414,7	36246,4	34941,8

Пасив	Код	2012	2013	2014
I. Власний капітал				
Статутний капітал	300	12	12	12
Пайовий капітал	310	0	0	
Додатковий капітал	320	0	0	
Інший додатковий капітал	330	6700,9	6701,1	6699,9
Резервний капітал	340	92,8	92,8	92,8
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	350	179,1	1178,4	1282,3
Неоплачений капітал	360	()	()	()
Вилучений капітал	370	-0,2	-0,2	-0,2
Усього за розділом I	380	6984,6	7984,1	8086,8
II. Забезпечення наступних витрат і платежів				
Забезпечення виплат персоналу	400	0		
Інші забезпечення	410	0		
Цільове фінансування	420	0		
Усього за розділом II	430	0		
III. Довгострокові зобов'язання				
Довгострокові кредити банків	440	9162,2	14643,1	
Інші довгострокові фінансові зобов'язання	450	0	0	10819,6
Відстрочені податкові зобов'язання	460	171,2	399,1	399,1
Інші довгострокові зобов'язання	470	0	0	0
Усього за розділом III	480	9333,4	15042,2	11218,7
IV. Поточні зобов'язання				
Короткострокові кредити банків	500	0	0	
Поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями	510	0	0	
Векселі видані	520	118	118	118
Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	530	9510,9	4 584,70	10 849,60
Поточні зобов'язання за розрахунками:				
- з одержаних авансів	540	88,5	39	39
- з бюджетом	550	319,7	1644,6	1060,3
- з позабюджетних платежів	560	199,8	0	0
- зі страхування	570	59,7	83,5	83,6
- з оплати праці	580	144,9	193,7	202,2
- з учасниками	590	52,9	52,9	52,8
- із внутрішніх розрахунків	600	0	0	0
Інші поточні зобов'язання	610	2602,3	6503,7	3230,8
Усього за розділом IV	620	13096,7	13 220,10	15 636,30
V. Доходи майбутніх періодів	630	0	0	0
Баланс	640	29414,7	36 246,40	34 941,80

9. Методи визначення ефективності використання фінансових ресурсів і фінансового стану туристичного підприємства.

Вихідні дані для розрахункової частини:

На основі представлених даних провести аналіз фінансового стану і фінансової стійкості туристичного підприємства.

Баланс туристичної фірми (на кінець року)

Актив	Код	2012	2013	2014
1	2	3	4	
I. Необоротні активи				
Нематеріальні активи:				
– залишкова вартість	10	2	72,8	72,8
– первісна вартість	11	11,3	82,6	82,6
– знос	12	9,3	9,8	9,8
Основні засоби:				
– залишкова вартість	30	13173,5	18168,5	11057,4
– первісна вартість	31	18178,1	24709,6	15162
– знос	32	5004,6	6541,1	4104,6
Довгострокові фінансові інвестиції:				
- які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	40	0	0	
- інші фінансові інвестиції	45	0	0	
Довгострокова дебіторська заборгованість	50	0	0	
Відстрочені податкові активи	60	0	18,9	18,9
Інші необоротні активи	70	0	0	
Усього за розділом I	80	15315,5	21663,5	14853
II. Оборотні активи				
Запаси:				
- виробничі запаси	100	1648,9	4152,4	3713,8
- готова продукція	130	761,8	762,9	627,2
- товари	140	65,4	486,9	385,4
Векселі одержані	150	475,9	475,9	475,9
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги:				
– чиста реалізаційна вартість	160	2201	1540,5	1191,5
– первісна вартість	161	2201	1540,5	1191,5
– резерв сумнівних боргів	162	()	()	()
Дебіторська заборгованість за розрахунками:				
- з бюджетом	170	179,2	0,2	0,5
- за виданими авансами	180	2394,9	0	0
- з нарахованих доходів	190	7,2	7,2	7,2
- із внутрішніх розрахунків	200	0	0	
Інша поточна дебіторська заборгованість	210	4661,6	3236,6	3402,4
Поточні фінансові інвестиції	220	2,5	0	0
Грошові кошти та їх еквіваленти:				
- в національній валюті	230	387,5	1420,6	8523,5
- в іноземній валюті	240	268,9	53,5	0,1
Інші оборотні активи	250	0	1640,6	1236,2
Усього за розділом II	260	14093,3	14525,6	19967,4
III. Витрати майбутніх періодів	270	5,9	57,3	121,4
Баланс	280	29414,7	36246,4	34941,8

Пасив	Код	2012	2013	2014
I. Власний капітал				
Статутний капітал	300	12	12	12
Пайовий капітал	310	0	0	
Додатковий капітал	320	0	0	
Інший додатковий капітал	330	6700,9	6701,1	6699,9
Резервний капітал	340	92,8	92,8	92,8
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	350	179,1	1178,4	1282,3
Неоплачений капітал	360	()	()	()
Вилучений капітал	370	-0,2	-0,2	-0,2
Усього за розділом I	380	6984,6	7984,1	8086,8
II. Забезпечення наступних витрат і платежів				
Забезпечення виплат персоналу	400	0		
Інші забезпечення	410	0		
Цільове фінансування	420	0		
Усього за розділом II	430	0		
III. Довгострокові зобов'язання				
Довгострокові кредити банків	440	9162,2	14643,1	
Інші довгострокові фінансові зобов'язання	450	0	0	10819,6
Відстрочені податкові зобов'язання	460	171,2	399,1	399,1
Інші довгострокові зобов'язання	470	0	0	0
Усього за розділом III	480	9333,4	15042,2	11218,7
IV. Поточні зобов'язання				
Короткострокові кредити банків	500	0	0	
Поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями	510	0	0	
Векселі видані	520	118	118	118
Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	530	9510,9	4 584,70	10 849,60
Поточні зобов'язання за розрахунками:				
- з одержаних авансів	540	88,5	39	39
- з бюджетом	550	319,7	1644,6	1060,3
- з позабюджетних платежів	560	199,8	0	0
- зі страхування	570	59,7	83,5	83,6
- з оплати праці	580	144,9	193,7	202,2
- з учасниками	590	52,9	52,9	52,8
- із внутрішніх розрахунків	600	0	0	0
Інші поточні зобов'язання	610	2602,3	6503,7	3230,8
Усього за розділом IV	620	13096,7	13 220,10	15 636,30
V. Доходи майбутніх періодів	630	0	0	0
Баланс	640	29414,7	36 246,40	34 941,80

Звіт про фінансові результати туристичної фірми.

Стаття	Код	2012	2013	2014
Дохід (виручка) від реалізації (товарів, робіт, послуг)	10	36 286,6	35 426	42 272,0
Податок на додану вартість	15	6 002,4	5885,5	7 045,3
Акцизний збір	20	0,0		
	25			
Інші вирахування з доходу	30	79,1	25,3	32,0
Чистий дохід (виручка) від реалізації (товарів, робіт, послуг)	35	30 205,1	29514,8	35 194,7
Собівартість реалізованої (товарів, робіт, послуг)	40	24 014,5	24172,9	25 171,0
Валовий:				
- прибуток	50	6 190,6	5341,9	10 023,7
- збиток	55			

Інші операційні доходи	60	411,5	259	192,1
Адміністративні витрати	70	1 619,4	1093,9	2 367,0
Витрати на збут	80	140,0	1068,4	1 000,1
Інші операційні витрати	90	1 404,4	1616	3 328,9
Фінансові результати від операційної діяльності:				
- прибуток	100	3 438,6	822,6	3 519,8
- збиток	105			
Доход від участі в капіталі	110	0,0		
Інші фінансові доходи	120	0,0		
Інші доходи	130	994,0	7360,6	175,1
Фінансові витрати	140	1 769,6	1414,6	1 163,0
Втрати від участі в капіталі	150	0,0		
Інші витрати	160	17,4	6501,3	1,3
Фінансові результати від звичайної діяльності до оподаткування:				
- прибуток	170	2 645,6	267,3	2 530,6
- збиток	175			
Податок на прибуток від звичайної діяльності	180	1 646,3	163,4	1 126,7
Фінансові результати від звичайної діяльності:				
- прибуток	190	999,3	103,9	1 403,9
- збиток	195			
Надзвичайні:				
- доходи	200	0,0		
- витрати	205	0,0		
Податки з надзвичайного прибутку	210	0,0		
Чистий:				
- прибуток	220	999,3	103,9	1 403,9
- збиток	225			

10. Види прибутку й показники рентабельності господарської діяльності туристичного підприємства, методика їхнього аналізу й планування.

Вихідні дані для розрахункової частини:

На основі представлених даних провести аналіз показників рентабельності туристичного підприємства.

Баланс туристичної фірми (на кінець року)

Актив	Код	2012	2013	2014
1	2	3	4	
I. Необоротні активи				
Нематеріальні активи:				
– залишкова вартість	10	2	72,8	72,8
– первісна вартість	11	11,3	82,6	82,6
– знос	12	9,3	9,8	9,8
Основні засоби:				
– залишкова вартість	30	13173,5	18168,5	11057,4
– первісна вартість	31	18178,1	24709,6	15162
– знос	32	5004,6	6541,1	4104,6
Довгострокові фінансові інвестиції:				
- які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	40	0	0	
- інші фінансові інвестиції	45	0	0	
Довгострокова дебіторська заборгованість	50	0	0	
Відстрочені податкові активи	60	0	18,9	18,9
Інші необоротні активи	70	0	0	
Усього за розділом I	80	15315,5	21663,5	14853
II. Оборотні активи				
Запаси:				
- виробничі запаси	100	1648,9	4152,4	3713,8
- готова продукція	130	761,8	762,9	627,2
- товари	140	65,4	486,9	385,4
Векселі одержані	150	475,9	475,9	475,9
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги:				
– чиста реалізаційна вартість	160	2201	1540,5	1191,5
– первісна вартість	161	2201	1540,5	1191,5
– резерв сумнівних боргів	162	()	()	()
Дебіторська заборгованість за розрахунками:				
- з бюджетом	170	179,2	0,2	0,5
- за виданими авансами	180	2394,9	0	0
- з нарахованих доходів	190	7,2	7,2	7,2
- із внутрішніх розрахунків	200	0	0	
Інша поточна дебіторська заборгованість	210	4661,6	3236,6	3402,4
Поточні фінансові інвестиції	220	2,5	0	0
Грошові кошти та їх еквіваленти:				
- в національній валюті	230	387,5	1420,6	8523,5
- в іноземній валюті	240	268,9	53,5	0,1
Інші оборотні активи	250	0	1640,6	1236,2
Усього за розділом II	260	14093,3	14525,6	19967,4
III. Витрати майбутніх періодів	270	5,9	57,3	121,4
Баланс	280	29414,7	36246,4	34941,8

Пасив	Код	2012	2013	2014
I. Власний капітал				
Статутний капітал	300	12	12	12
Пайовий капітал	310	0	0	
Додатковий капітал	320	0	0	
Інший додатковий капітал	330	6700,9	6701,1	6699,9
Резервний капітал	340	92,8	92,8	92,8
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	350	179,1	1178,4	1282,3
Неоплачений капітал	360	()	()	()
Вилучений капітал	370	-0,2	-0,2	-0,2
Усього за розділом I	380	6984,6	7984,1	8086,8
II. Забезпечення наступних витрат і платежів				
Забезпечення виплат персоналу	400	0		
Інші забезпечення	410	0		
Цільове фінансування	420	0		
Усього за розділом II	430	0		
III. Довгострокові зобов'язання				
Довгострокові кредити банків	440	9162,2	14643,1	
Інші довгострокові фінансові зобов'язання	450	0	0	10819,6
Відстрочені податкові зобов'язання	460	171,2	399,1	399,1
Інші довгострокові зобов'язання	470	0	0	0
Усього за розділом III	480	9333,4	15042,2	11218,7
IV. Поточні зобов'язання				
Короткострокові кредити банків	500	0	0	
Поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями	510	0	0	
Векселі видані	520	118	118	118
Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	530	9510,9	4 584,70	10 849,60
Поточні зобов'язання за розрахунками:				
- з одержаних авансів	540	88,5	39	39
- з бюджетом	550	319,7	1644,6	1060,3
- з позабюджетних платежів	560	199,8	0	0
- зі страхування	570	59,7	83,5	83,6
- з оплати праці	580	144,9	193,7	202,2
- з учасниками	590	52,9	52,9	52,8
- із внутрішніх розрахунків	600	0	0	0
Інші поточні зобов'язання	610	2602,3	6503,7	3230,8
Усього за розділом IV	620	13096,7	13 220,10	15 636,30
V. Доходи майбутніх періодів	630	0	0	0
Баланс	640	29414,7	36 246,40	34 941,80

Звіт про фінансові результати туристичної фірми.

Стаття	Код	2012	2013	2014
Дохід (виручка) від реалізації (товарів, робіт, послуг)	10	36 286,6	35 426	42 272,0
Податок на додану вартість	15	6 002,4	5885,5	7 045,3
Акцизний збір	20	0,0		
	25			
Інші вирахування з доходу	30	79,1	25,3	32,0
Чистий дохід (виручка) від реалізації (товарів, робіт, послуг)	35	30 205,1	29514,8	35 194,7
Собівартість реалізованої (товарів, робіт, послуг)	40	24 014,5	24172,9	25 171,0
Валовий:				
- прибуток	50	6 190,6	5341,9	10 023,7
- збиток	55			

Інші операційні доходи	60	411,5	259	192,1
Адміністративні витрати	70	1 619,4	1093,9	2 367,0
Витрати на збут	80	140,0	1068,4	1 000,1
Інші операційні витрати	90	1 404,4	1616	3 328,9
Фінансові результати від операційної діяльності:				
- прибуток	100	3 438,6	822,6	3 519,8
- збиток	105			
Доход від участі в капіталі	110	0,0		
Інші фінансові доходи	120	0,0		
Інші доходи	130	994,0	7360,6	175,1
Фінансові витрати	140	1 769,6	1414,6	1 163,0
Втрати від участі в капіталі	150	0,0		
Інші витрати	160	17,4	6501,3	1,3
Фінансові результати від звичайної діяльності до оподаткування:				
- прибуток	170	2 645,6	267,3	2 530,6
- збиток	175			
Податок на прибуток від звичайної діяльності	180	1 646,3	163,4	1 126,7
Фінансові результати від звичайної діяльності:				
- прибуток	190	999,3	103,9	1 403,9
- збиток	195			
Надзвичайні:				
- доходи	200	0,0		
- витрати	205	0,0		
Податки з надзвичайного прибутку	210	0,0		
Чистий:				
- прибуток	220	999,3	103,9	1 403,9
- збиток	225			

Приклад бібліографічного опису

а) Офіційні документи:

Закон України «Про туризм» // Відомості Верховної Заради України. - 1995. - № 31. - Ст. 241.

б) Статті зі збірників:

Загрядский А.К. Правові питання вексельного обігу/ А. К. Загрядський // Правові аспекти міжбанківських розрахунків: Збірник статей по банківському праву. - К.: Банки й біржі. - 1994. - С. 23-24.

в) Статті з періодичних видань:

Гузнер С.С. Внутрірегіональна диференціація інвестиційного клімату: рейтингова оцінка / СС Гузнер, В.Н. Харитонова // Регіон: економіка й соціологія. - 1997.- № 2. - С.109-137.

г) Книги:

Гуляев В.Г. Туризм: економіка й соціальний розвиток / В.Г. Гуляев - М.: Фінанси й статистика, 2003. - 303 с.

д) Електронні джерела:

Ільченко Н. М. Транскордонне співробітництво в Україні: перспективи розвитку євро регіонів [Електронний ресурс]/ Н. М. Ільченко // Державне будівництво – 2012. – № 2. – Режим доступу: <http://www.kbuapa.kharkov.ua/e-book/db/2012-2/doc/2/21.pdf>

Приклад оформлення таблиці

Таблиця 1.1

Методи економічного аналізу

Різновиди	Характеристика
1	2

Джерело: [4, с. 20]

Приклад розриву та продовження таблиці

Таблиця 1.1

Методи економічного аналізу

Різновиди	Характеристика
1	2

Продовження табл. 1.1

1	2

Джерело: [4, с. 20]

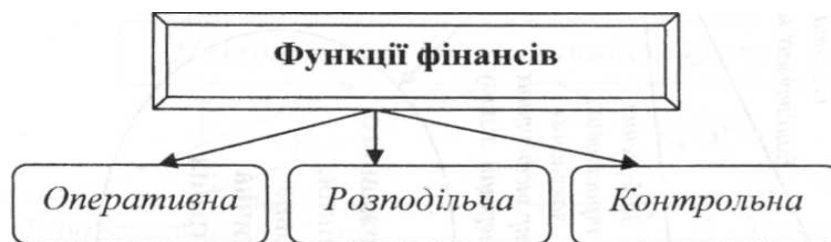
Приклад оформлення рисунків

Рис 1.1. Функції фінансів

Джерело: [7, с. 60]

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРИ

1. Закон України "Про туризм" від 15.09.1995 р. № 324/95-ВР.
2. Закон України "Про підприємства в Україні" від 27.03.1991 р. № 887-ХІІ.
3. Закон України "Про господарські товариства" від 19.09. 1991 р. № 1576-ХІІ.
4. Закон України "Про правовий статус іноземців" від 04.02.1994 р. № 3929-ХІІ.
5. Постанова Кабінету Міністрів України "Про Правила в'їзду іноземців в Україну, їх виїзду з України і транзитного проїзду через її територію" від 29.12. 1995 р. № 1074.
6. Постанова Кабінету Міністрів України "Про Програму розвитку туризму до 2005 року" від 28.06. 1997 р. № 702.
7. Інструкція про умови і правила здійснення підприємницької діяльності, пов'язаної з організацією іноземного і зарубіжного туризму (ліцензійних умовах), і контролі за їх дотриманням / Затверджена наказом Ліцензійної палати України і державного комітету України з туризму від 12.01.1999 р. № 5/1.
8. Методичні рекомендації з організації поїздок вітчизняних туристів за кордон / Затверджено постановою Колегії державного комітету України з туризму від 16.04.1996 р. № 96/8.
9. "Про затвердження Правил користування готелями і надання готельних послуг в Україні" / Наказ Державного комітету по житлово-комунальному господарству України і Державного комітету України з туризму від 10.09.1996 р. № 77/44.
10. Балабанов И. Т., Балабанов А. И. Экономика туризма: Учеб. пособие. / И. Т. Балабанов - М.: Финансы и статистика, 2000. - 176 с.
11. Березін О. В. Економіка підприємства / О. В. Березін - К. : Знання, 2009. - 390 с.
12. Городня, Т. А. Економіка туризму: теорія і практика [Текст] : навч. посіб. / Т. А. Городня, А. Ф. Щербак. – К. : Кондор, 2012. – 436 с.
13. Грицюк, Е. О. Економіка підприємства: навчальний посібник / Е. О. Грицюк - К. : Дакор, 2009. - 304 с.

14. Джур О.Є. Економіка високотехнологічних підприємств: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Дніпропетр. нац. ун-т ім. О. Гончара. - Дн-ськ: Арт-Прес, 2010. - 319 с.
15. Дмитриев, М. Н. Экономика туристского рынка [Текст] : учебник / М. Н. Дмитриев, М. Н. Забаева, Е. Н. Малыгина. – 2-е изд., перераб. и доп. – М. : ЮНИТИ-ДАНА, 2010. – 311 с.
16. Дядечко Л. П. Економіка туристичного бізнесу / Л. П. Дядечко - К.: Центр учбової літератури, 2007. - 224 с.
17. Економіка підприємства: зб. практичних задач і ситуацій: навч. посібник. - К. : КНЕУ, 2008. - 323 с.
18. Економіка підприємства: навчальний посібник для вищої школи. - Львів: Новий Світ - 2012. - 439 с.
19. Іванова В. В. Планування і контроль на підприємстві: навч. посібник / В. В. Іванова. - Суми : Університетська книга, 2011. - 443 с.
20. Кифяк В. Ф. Організація туристичної діяльності в Україні: Навч. Посібник / В. Ф. Кифяк - Чернівці: Книги - XXI, 2003. - 300 с.
21. Мальська, М. П. Організація та планування діяльності туристичних підприємств: теорія та практика [Текст] : навч. посібник / М. П. Мальська, О. Ю. Бордун. – К. : Центр учб. л-ри, 2012. – 248 с.
22. Морозов, М. А. Экономика и предпринимательство в социально-культурном сервисе и туризме [Текст]: учебник / М. А. Морозов. – 5-е изд., стер. – М. : Издательский центр «Академия», 2009. – 288 с.
23. Организация туристического бизнеса: технология создания турпродукта [Текст] : учеб.-практ. пособие / О. Ю. Грачева, Ю. А. Маркова, Л. А. Мишина, Ю. В. Мишунина. – 2-е изд., перераб. и доп. – М. : Дашков и К, 2010. – 276 с.
24. Пуцентейло, П. Р. Економіка і організація туристично-готельного підприємництва [Текст] : навч. посібник / П. Р. Пуцентейло. – К. : Центр учб. л-ри, 2007. – 344 с

25. Ринки туристичних послуг: стан і тенденції розвитку: монографія / за заг. ред. професора В.Г. Герасименка. – Одеса: Астропринт, 2013. – 304 с.
26. Туризм и гостиничное хозяйство [Текст] : учеб. пособие / под ред. Л. П. Шматько. – 3-е изд., испр. и доп. – Ростов-на-Дону : ИЦ «МарТ», 2007. – 352 с.
27. Туристична діяльність: Нормативна база / Роїна О. М.- К.: КНТ, 2005. -448 с.
28. Тюріна Н.М. Карвацка. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства: Навчальний посібник. - К.: Центр учбової літератури, 2013. - 408 с.
29. Хмурова В.В. Менеджмент підприємницької діяльності: навч. посібник. /Київ. нац. ун-т технологій та дизайну. -К.: Центр учбової літератури, 2013. - 284 с.
30. Хомяков, Володимир Іванович. Потенціал і розвиток підприємства: навч. посібник / В. І. Хомяков, В. М. Белінська, О. В. Федоренко. - К. : Кондор, 2011. - 432 с.